

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 132 sz.
1936 május 17.

Vasárnap.

AUSZTRIA FORRADALOM ELŐTT

Starhemberg hívei röpiratokkal tüntetnek a Schuschnigg-puccs ellen. - Németország készülődik...

Bécs, május 15.

Az osztrák kormány átalakítása folyik azonban úgy látszik nem megy olyan simán, mint azt első pillanatban jelentették és mint azt maga Schuschnigg kancellár is kijelentette. Az éjszaka folyamán ugyanis olyan események történtek, amelyek azt bizonyítják, hogy Ausztria még előtte áll a legsúlyosabb óráknak, amelyek újból fellobbanthatják a belpolitikai válság tüzeit. Az éjszaka folyamán ugyanis

ismeretlen tettesek plakátokat és röpiratokat szórtak szét az osztrák fővárosban és ezeken felszólították a Heimwehr tagjait, hogy senki más parancsának ne engedelmeskedjenek, mint csak Starhembergének, mert ő az igazi vezér és Schuschnigg kancellár puccs-szerűen buktatta ki a kormányból Starhemberg herceget.

Ez a röpirat óriási szenzációt keltett. Ma reggelre már biztosan tudták azt, hogy Schuschnigg kancellár csakugyan puccsot rendezett és így sikerült neki kibuktatnia a kormányból Starhemberget. Ugyanis kiderült, hogy Schuschnigg kancellár nem egyetemlegesen nyújtotta be a kormány lemondását, hanem csak a saját nevében és ezáltal az a valóságos tény állott elő, hogy Starhemberg herceg nem mondott le az alkancellári tisztről, hanem egész egyszerűen eltávolították a hivatalából.

Starhemberg herceg, amint értesült a kormány lemondásáról s az új kormány nélküle való megalakításáról, azonnal vonatraült és elutazott Olaszországba. Hivatalosan azzal indokolta meg távozását, hogy mint az osztrák testnevelés vezére, jelen akar lenni a vasárnapi olasz-osztrák válogatott labdarúgó mérkőzésen, azonban ehhez a külföldi sajtó azt a kommentárt fűzi, hogy Starhemberg hercegnek politikai célú látogatása van Olaszországban.

Ugyanis, amint a lapok írják, Ausztriában egészen különös helyzet állott elő. Starhemberg herceg a feltétel nélküli olasz barátság híve, míg Schuschnigg kancellár az olasz barátság mellett a kisantanthoz is közeledni akar. Mivel Starhemberg herceg és Berger Waldenegg külügyminiszter ezt az irányt nem követték, Schuschnigg kancellár minden eszközzel azon volt, hogy a két politikust eltávolítsa az osztrák kormányból és maga Schuschnigg vegye át az egységes irányítást.

Schuschnigg kancellár előre látta a veszedelmet, amelynek kiteszi magát, hogyha plyan színezetet kapnak a dolgok, hogy ő amiatt buktatta ki a két legnagyobb olaszbarát osztrák politikust, mert közeledést keres a kisantanthoz, azért új kormánya első teendője az volt, hogy táviratot intézett ugy-

Mussolini, mint Gömbös miniszterelnökökhöz akiket változatlan barátságáról biztosít és ünnepélyesen kijelenti előttük, hogy az osztrák kormány külpolitikájában semmiféle új irány nem lesz.

Schuschnigg kancellár tegnap este magához kérte a külföldi sajtó munkatársait és nyilatkozatot adott ki az osztrák kormány átszervezéséről. Kijelentette, hogy azért vált szükségessé az osztrák kormány ily átszervezése, mert csakis egységes irány mellett képzelhető el eredményes politika.

A francia lapok a legnagyobb aggodalom hangján írják az osztrák eseményekről. Az Excelsior szerint Starhemberg min-

den valószínűség szerint nem fog belenyugodni a történetekbe és Németországhoz keres majd közeledést. Ilyen körülmények között a válság korántsem nyert megoldást, sőt a legnagyobb aggodalommal kell tekinteni Ausztria jövője felé.

A német lapok viszont a legnagyobb megelégedés hangján veszik tudomásul a történeteket, mert Hitlerék malmára hajtja ma a vizet minden olyan nyugtalanság, ami urrá lesz Ausztriában. Megállapítják, hogy Schuschnigg ma egyedüli ura Ausztriának, de viszont nem tarthatja magát sokáig és Ausztriában fontos események vannak készülődésben.

Mussolini európai háborúval fenyegetőzik

London, május 15.

Az angol munkáspárt nyilatkozatot adott ki, amelyben követelték az Olaszország elleni megtorló intézkedések további fenntartását és azoknak súlyosbítását. Követelték, hogy a szerződéseket a legszigorúbban tartsák be. (Ezzel kétségtelenül Németország ellen irányul támadás). Végül követelték a Népszövetség tekintélyének megőrzését.

Páris, május 15.

A Matin francia lap tegnapi száma közli Mussolini nyilatkozatát. Mussolini többek között a következőket mondta:

— Békét akarunk mindenkivel, de ha csak egy állam is megkísérli azt, hogy elvegye tőlünk azt, amit mi hét hónapi véres

csatában szereztünk, akkor utolsó csepp vérünkig védekezni fogunk. Jegyezze meg magának véglegesen minden ember: Abszszinia véglegesen és elvitathatatlanul az olaszoké.

A Matin munkatársának arra a kérdésre, hogy vajon áll-e még Mussolini azon kijelentése, amelyet a múlt év őszén tett, hogy katonai megtorlások esetén háború lesz Európában, Mussolini a következőket mondotta:

— Ugyanazt mondhatom most arra, hogyha a gazdasági megtorlásokat szigorítják, Európában háború lesz. És ennek a háborúnak az ódiúmat nem én fogom viselni.

Lengyelország visszatér a demokráciához

Betiltották a horogkeresztes szervezkedést. Demokrata képviselőt neveztek ki a lengyel Nemzeti Bank kormányzójává

Varsó, május 15.

A lengyel belügyminisztérium feltűnést keltő rendeletet bocsátott közre. A rendelet megtiltotta egész Lengyelország területére a horogkereszt viselését, továbbá a német nemzeti szocialista párt, valamint a német ifjak egyenruhájának és jelvényeinek viselését.

A belügyminiszteri rendelet óriási fel-

tűnést keltett, mert ezzel az a hír nyer bizonyítást, hogy a lengyel kormány kezd eltávolodni a szélsőséges jobboldali iránytól. Ezt bizonyítja egyébként az a tény is, hogy a lengyel nemzeti bank kormányzójává Pirka Ludwig képviselőt, a lengyel kereskedelmi kamarák vezérelnökét nevezték ki, aki ismert demokrata politikus.

Megdöbhentő véres verekedés Aradon

Harom embert szurt le azzal a késsel, amellyel előbb egy veszett kutyát ölt meg

Arad, május 15.

Tegnap este megdöbhentő jelenetek játszódtak le Aradon, a nyílt utcán. Pár nappal ezelőtt Bujacban megveszett Weber Mihály munkás kutyája. A munkás kérte, hogy a kutyát halásképtelenül szállítsák el. Minthogy semmi intézkedés nem történt, — tegnap délután a munkás ismét megjelent a sintértelepen és kérte a kutya elszállítását. Nem sokkal ezután megjelent Tari Flora sintérlegény egy kétkerekű kocsival, hogy a kutyát a telepre szállítsa. De amikor kétségtelenül megállapította, hogy a kutya veszett ott a helyszínen leszúrta a kutyát, majd temét a kocsira téve, elhajtott.

Amikor a második utcába ért, itt vá-

ratlanul hat férfi állt a kocsira és a sintérlegényt leszállították a bakról, majd utlegelni kezdték. Tari erre előrántotta kését, amellyel nem sokkal előbb a kutyát szúrta le s amelyen még ott volt a kutya vére s ezzel vagdalkozni kezdett maga körül. — Nagy tumultus keletkezett, melyben a támadó férfiak közül Lukács András piaci árus, Bogsa Ioan munkanélküli és még egy harmadik férfi szenvedtek súlyos sérüléseket a késtől.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a támadók haragosai voltak a gyepmester legénynek és ezért bántalmazták. — Intézkedés történt, hogy a sérült embereket a Pasteurbe szállítsák.

Hazaérkezezt a „vöröshaju asszony“

Dillinger banáni származású barátnője, aki Amerikában 1. számú közellenségét elárulja a rendőrségnek

Timisoara, május 15.

Anna Sage neve már nem ismeretlen az újságolvasó közönség előtt. Igazi neve Ciolac Anna férjezett Cumpanas Jánosné. Ez a nő később másodszor ment férjhez egy Sage, illetve Suciú nevű vasutashoz. Bánati származású nő, Comlosul Mare községben született. Ha azonban ez sem volna elegendő arra, hogy felismerjék, elmondjuk róla, hogy ő a vöröshaju asszony, Dillinger az egykori 1. számú amerikai közellenség barátja, aki a hírhedt banditát elárulta a rendőrség előtt.

Mindez pedig azért válik időszerűvé újból, mert a vöröshaju asszony hazaérkezett. Most két napot Timisoarán töltött és ez alkalommal nyilatkozott is kalandos „pályafutásáról. Emondotta, hogy 44 éves, szülei egyszerű emberek. 17 éves korában férjével együtt kivándorolt Amerikába. Szegények voltak és mindketten egy gyárban dolgoztak éjjel-nappal. 1924-ben egyszer már járt itthon.

Két évvel ezelőtt ismerkedett meg Dillingerrel, akinek egy barátnője mutatta be. A bandita azonban más néven mutatkozott be s neki sejteltse sem volt arról, hogy Amerika 1. számú közellenségével ismerkedett meg. Dillinger nemcsak nevét, de arcát is megváltoztatta kozmetikai uton. — Így azután — bár Dillinger igazi fényképei szinte naponta jelentek meg az újságokban, — Anna Sage mégsem sejtette, hogy barátja és a bandita egy és ugyanaz a személy.

Végül is 1934 júliusában egy véletlen vezette rá a szörnyű titokra. A lapokban kö-

zött fényképek valamennyire mégis csak hasonlítottak és miután Dillinger ezidőtájt lázasan vásárolta a lapokat, lassan-lassan gyanu érelődött Aná Sageban.

Ekkor szörnyű ijedelem fogta el, mert ebben az időben már 10 ezer dolláros vérdíj volt kitűzve Dillinger fejére és attól félt, hogy neki is baja lehet. Ezért érintkezésbe lépett az indianai rendőrséggel. Sokáig gondolkodtak azon, hogyan lehetne Dillingert a rendőrség kezére játszani, végül abban állapodtak meg, hogy ha Anna Sage fődétlen fővel jelenik meg villájuk kapujában, úgy ez azt jelenti, hogy Dillinger a közeli mozáiba megy barátnőjével.

Igy is történt. Julius 28-án moziba mentek és Anna Sage nem vett kalapot. Szokás szerint az utolsó sorokban foglaltak helyet, hogy szűkség esetén azonnal menekülhessenek. Dillinger ekkor már megérezhetett valamit, mert megkérte a nőt, hogy még az előadás befejezése előtt távozzanak a mozból. El is mentek, de a detektívek követték őket. Nehány detektív a tömegben elválasztotta a nőt Dillingertől, a következő pillanatban pedig lövések dördültek el és Dillinger holtan rogyott össze.

Anna Sage meg is kapta a 10 ezer dolláros vérdíjat. Az elenben nem igaz, — mondotta, — hogy a gangsterek üldözték, mert hiszen maguk is örültek, hogy legveszedelmesebb ellenfelüktől megszabadultak.

A „vöröshaju asszony“ most kis falujában pihen ki amerikai izgalmas életének fáradságait.

FILDERMAN cind
szépek, olcsók és tartósak
Oradea, Str. Nic. Iorga 7.

Tűzbe dobta újszülött gyermekét

Floesti, május 15.

Constantin Tudor nevű földmives gazda felesége egy egészséges leánygyermeknek adott életet, azonban röviddel megszületése után a kemencébe dobta, ahol rövidesen szénné égett. Tettét megtudták és azonnal a csendőrségre vitték, ahol kiderült, hogy a gyilkos anya örült. A csendőrség udvarán játszadozó gyerekek közül egyet megakart harapni, majd öngyilkosságot kísérelt meg, felakarván vágni az ereit. Kihallgatása után elmeorvóintézetbe szállították fedezet mellett.

Kerékpárt, triciklit

és mindennemű varrógépet szakszerűen javítok.

Nickelezést szépen és olcsón vállalok

VARGA mechanikai vállalat

Oradea, Str. Alexandri 13.

Községek harca

Focsani, május 15.

A focsani prefekturára tegnap egy 250 főnyi delegáció érkezett Spulber községből és elpanaszolták, hogy Nereju község lakosaival nem tudnak megegyezni. A Nereju községbeliek ugyanis el akarják tulajdonítani a községi legelőt. Amikor pedig visszaakarták szerezni tőlük, a Nereju községbeliek megfogták a hozzájuk átrándult „követséget“ és bírkakarámba zárták őket ott tartva egy napig a társaságot.

A prefektus belátta, hogy komoly összetűzésekre kerülhet sor a két falu között és ezért intézkedett, hogy erős csendőri késztetés vonuljon a két falu veszekedésének lecsendesítésére.

Nagy tűz Turdamegyében

Turda, május 15.

Tegnap borzalmas tűzvész pusztított Gligoresti községben. Ismeretlen okból kigyulladt Sas János gazdálkodó háza. A nagy szélben a tűz hamar tovább terjedt s mire a lakosok észbe kaptak, már 3 ház állott lángokban. Nagy nehézségek árán sikerült megakadályozni azt, hogy a tűz tovább terjedjen, azonban a három ház a hozzátartozó melléképületekkel együtt porrá égett.

A vizsgálat megállapította később, hogy a tüzet a gyerekek tüzzel való játéka okozta. Miközben Sas Jánosok a mezőn tartózkodtak, az otthon maradt gyermekek játékból felgyújtották a házat.

Rendkívül fontos

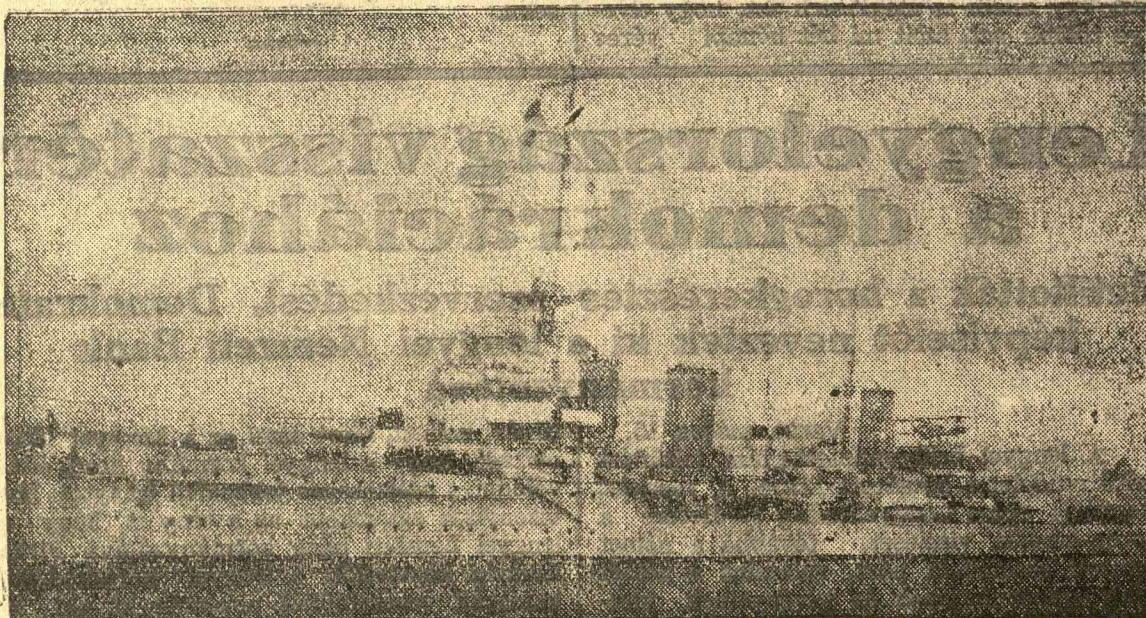
minden nőre nézve...

hogy arca tiszta, fiatalos és üde legyen. Öröm a nő élete, ha a férfiak megbámulják, ugyanakkor „zivenes veszik, ha nő társasága miatt irigykedik rá. Mind ezt ma már elérheti Ön is, hölgyem, hogy ha krémek közül a Floreal-krémet használja. A Floreal 1. számú fényvédő krém a Floreal fényvédő puder alá nappalra az arcnak üde, fiatalos külsőt kölcsönöz és megakadályozza fényvédő tartalmánál fogva a szeplők kijövetelét.

A Floreal 2. számú krém éjszakai használatra szeplős, pattanásos, májfoltos arcoknak a tökéletes rendbehozására szolgál, mely 10 napi használat után máris bámulatos eredményt biztosít.

A Floreal krém tételesenként 40 lei, puder 30, 50, 90 lei. A Floreal cikkek főlerakata Pap Drogueria, Bul. Reg. Ferdinand 9. Naponta postai szétküldés.

2 oldal „ERDELYI MAGYARSÁG“
1936 május 17.

A hajó, amelyen a négus elmenekült

Az „Entreprise“ angol torpedóuzó, amely a négust és családját Djibutiból Haifába vitte.

Per lesz az olasz-abesszin háboruból

Rickett, az abesszin olajmezők bérlője négy millió dollárért be akarja peelni az olasz államot

London, május 15.

Az angol lapok hírül adják, hogy az olasz-abesszin háboru befejezésének epilógusa az utóbbi évtizedek egyik legnagyobb szabású pere lesz. Ismeretes, hogy Rickett, egy angol-amerikai társaság megbízásából még az olasz-etióp háboru megkezdése előtt fontos szerződéseket kötött a négussal. A megállapodás nagykiterjedésű kőolaj és aranyföldre vonatkozott, amelyeket ennek a társaságnak kellett volna kitermelnie. A társaság az abesszin helyzet tisztázását várta, hogy munkálatait megkezdhesse.

A szerződésben érdekelt tőkések most veszélyeztetve látják a vállalkozást, mert a szóbanforgó területeket az olaszok elfoglalták. Rickett kijelentette, hogy amennyiben

nem fogják tiszteletben tartani a szerződést,

a hágai nemzetközi bírósághoz fog fordulni.

A társaság Olaszországtól vagy a négus által vállalt kötelezettségek vállalását, vagy pedig

az abesszin államnak lefizetett négy millió dollár visszafizetését követeli.

A római kormány nem látszik hajlandónak kártérítést adni azzal az indokkal, hogy még a négus és a társaság között létrejött szerződés előtt figyelmeztette a feleket, hogy ilyen természetű szerződéseket nem ismer el.

Rövidesen tehát megindul a per, mely a mai idők egyik legnagyobb szabású közgazdasági eseménye lesz.

Mérges gázokkal védekeznek a Németországban pusztító cserebogár-tömegek ellen

Berlin, május 15.

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Németország egyes vidékén hatalmas aranyu cserebogarak pusztítanak. Most érkezett jelentés szerint a cserebogár-veszedelem áttért Augsбург vidékére is és a fák, valamint a növények zseme hajtásait teljesen elpusztította. A hatóságoknak

végül is mentő ötletük támadt. A cserebogarak ellen katonaságot vezényeltek ki, akik az állatokra mérges gázt bocsátottak. Píllanatok alatt több milliárd cserebogár lelte halálát a gázban és hullottak le a földre. Amerre a gáz pusztított, a földet vastagon betakarta a cserebogár felhő.

Minden nap hatalmas tömegek keresik fel a Budapesti Nemzetközi Vásárt

Hétfőn délig lehet Budapestre féláron utazni

(Budapesti tudósítónktól). Zsufolt csarnokok és pavillonok, hömpölygő emberáradatok a vásárváros széles utcáin és tágas terein. Vidám jókedv, remek hangulat. Reggeltől estig. Így van ez a vásár megnyitása óta minden áldott napon. Esténként százezernyi tömegek viszik szét a városba a vásár csodás látványosságainak hírét és ez a hír másnapra újra százezres tömeget vonz. Soha, még megközelítően sem volt ekkora sikere egyetlen vásárnak sem. Külföldről is, vidékről is sokkal többen jöttek, mint bármikor az előző években. A vásár területében és kiállítóinak számában ezidén a tavalyihoz képest 30 százalékkal nőtt és immár bizonyos, hogy látogatóinak száma legalább 50 százalékkal lesz több, mint volt a múlt évben.

Mi ennek a hatalmas sikernek az oka? Mindenki más és más választ ad erre a kérdésre. A legtöbben mégis a technika ama legújabb csodáit tartják ellenállhatatlan vonzerőnek, amelyeket maga a közönség is megnézhet, kipróbálhat, kiélvezhet. A vásáron felprobálható gázlarcokat. A tízpengős Budapest feletti körrepülést. A pompás légelhárító ágyut, amelynek acéltesztét szeretettel simogatják meg a látogatók. Az Árpád-típusú motorkocsit és a Lél-vezér nevű luxus motorkocsit, amely az utazás technikai káijában és az utazás kényelmében mutat hallatlan fejlődést. Mások viszont a magyar falut tartják a legszebbnek. Csodálatos színek, még csodálatosabb formák: minden,

minden, amit a magyar népművészet valaha csak megálmodott és megalkotott. Naponta ezren meg ezren vannak, akik leginkább a divatrevrre kíváncsiak, amely maradék nélkül vonultatja fel az ámuló nézők szeméi előtt a legfrissebb divatot és a legremekebb divatkreációkat. Vannak viszont, akik az élelmiszer és italoktól olcsóságát dicsérik elragadtatva és napestig kóstolgatják a finom falatokat s a még finomabb kortyokat. Az olcsó vásárfiak is csábitanak mindenkit: egészen új, modern játékszerek,

kiváló piperecikkek, praktikus és mutatós lakásdíszítő tárgyak és rengeteg ujdonság, a vásár lehangosabb részén: az ujdonság-terjesztők sorain.

Szokrázva sűt a májusi nap Budapest felett, az egész város idegen szótól hangos, bizakodás és jókedv mindenfelé és ezt a jókedvet még csak fokozza az a tudat, hogy a vásár igazolványaival a vidékiek még egyre jönnek és jöhetnek, mert május 18-án, hétfő déli 12 óráig lehet féláron Budapestre érkezni.

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri, hogy kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY

oldal, hát, gerinc, szúrás szaggatás és keresztcsont fájdalom?

Mikor a csodás hatásu

Spongillia

FÁJDALOMTÖRŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS

BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRA 90 LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR

és postaköltség • ODORHEIU

Tömegmérgezés Milánóban

Milánó, május 15.

Milánó külvárosában tömeges mérgezési eset történt. Kilenc személy, akik egyik népkonyhán puliszkát ettek, súlyosan megbetegedtek. Beszállították őket a kórházba, ahol megállapították, hogy a kilenc ember mérgezésről lett rosszul. Megállapították azt is, hogy a mérgezés úgy történt, hogy a puliszkát rézedényben főzték és a puliszka rézoldattal keveredett össze, ami tudvalevőleg igen veszélyes mérreg.

Rádió műsor

SZOMBAT

Bucuresti: 6.30 Hírek. Torna. Lemezek. 13 Lemezek. 13.25 Sport. 13.40 Gramo fonlemezek. 18 Lemezek. 20 Felolvasás. — 20.20 Bopenescu énekes dalestje. 21.15 Csak Radio Romania: A testőr zászlóalj zenekara. Szimfonikus hangverseny. Csak: Bucuresti. 21.15 Jazz. 22.45 Vendéglői zene. 24 Zene a Colorado-bárlól.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13 Déli harangszó Időjárásjelentés 13.05 Hegedű-ének. 14.15 Rádióüzentek a Nemzetközi Vásárból. 18 Magyar nótamésék. 19.40 Szalonzenekar. 20.40 Májusi mozaik. 23 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24.30 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Váltsa be

mielőbb a kiadóhivatalban vagy a lapárusnál a tombolaszelvényeket, hogy részt vehessen pünkösdi ajándéktombolánkon, melynek főbb nyereményei:

3 drb varrógép

4 drb 3+1 lámpás rádió

15 pár nyári férfi cipő

15 pár nyári női cipő

és számos ruházati, háztartási és közszükségleti cikk.

E pünkösdi tombola alkalmával

500 ajándékot

juttatunk szerencsés olvasóinknak

A napokban már megkezdjük új tombolánkat is!

Revolverharc a betörőbanda tagjai és a rendőrség között

Eliógták a volt bucarestii lengyel követ utonállóit

Bucuresti, május 15.

Néhány héttel ezelőtt Bucarestiben, a Drumul Serii utcában nagyszabású betörés történt. A rendőrség nyomozást indított a tettesek után, míg végre tegnap sikerült megtudni a banda rejtekhelyét.

Tegnap este azután detektívregénybe illő jelenetek játszódtak le a Turturică-utca 52-ös számú ház előtt, amelyet a rendőrök teljesen körülfogtak, mert ebben a házban rejtőztek el a banditák.

A rendőrség felszólította a banditákat a megadásra, mire azonban az ablakokból valóságos sortűz zúdult a detektívekre és a rendőrökre, amelynek az volt a célja, hogy az egyik bandita a mellékajton keresztül ez alatt az idő alatt megszökjön. A rendőrök

azonban észrevették a cselt és miután a meglepetéssel banditát hasztalan szőlították fel a megadásra, rálöttek. A banditát a golyók hasbatalálták, úgy, hogy eszméletlenül esett össze. Erre a többiek, számszerint hatman, megadták magukat. A súlyosan sérült betörőt, aki a banda vezére volt, beállították a kórházba, de állapota olyan súlyos, hogy életbenmaradásához semmi remény sincs.

A rendőrségen kiderült, hogy ez a banda támadta meg és rabolta ki a ploestii országúton a múlt évben Szembeck volt bucarestii lengyel követet és feleségét. Most ezért a tettért is felelősségre vonják a banditákat.

Agyonverte fiát egy 64 éves asszony

Szörnyű családi dráma Muresmegyében

Tg. Mures, május 15.

Borzalmas végű családi háborúság zajlott le Vadul községben. Özv. Kiss Anna 64 éves öregasszony együtt lakott fiával és annak feleségével. Az anyós állandó háborúságban élt menyével, ami miatt a férfit legyet bosszankodott.

Tegnap reggel is korán, még alig volt öt óra, az asszony és a fiu felesége összekaptak. Kiss Pál már nem bírta tovább hallgatni a veszekedést, kiment az udvarra, ahol a perpatvar lefolyt és kijelentette, hogy

abban az esetben, ha édesanyja még egyszer veszekedni fog, nem tartja tovább.

A 64 éves asszony erre annyira dühbejött, hogy felkapta a sodrófát, ami a kezébe esett és rátámadt a fiára. A fiu nem akarta megütni, amitől az anyja még nagyobb vérszemet kapott és még jobban ültelte a fiát, míg egy ütés a homlokát találta a fiunak, úgy, hogy összeesett. Mire az orvos jött, már halott volt.

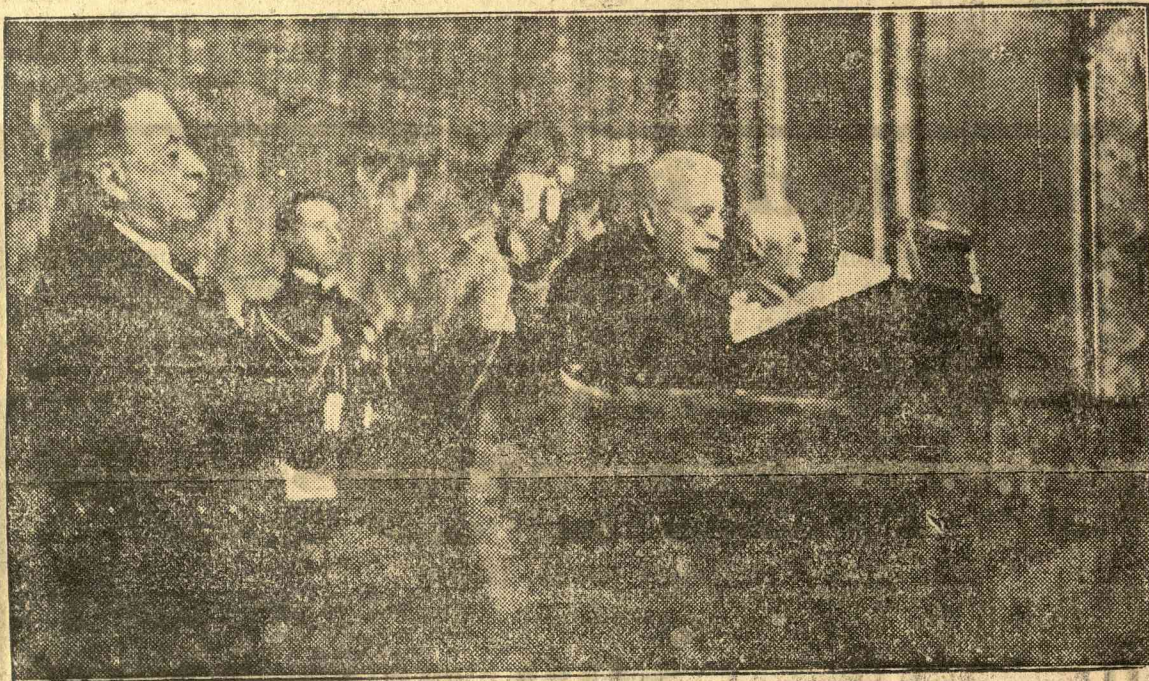
A gyilkos anyát a csendőrség letartóztatta.

Laboratórium 2000 méter mélységben a tenger alatt

Moszkva, május 15.

Nem mindennapi laboratórium felépítését vette tervbe a szovjet. Nem másról van szó, mint arról, hogy kétezer méter mélységben létesíthető laboratóriumot és technikai osztályt akarnak felállítani a szovjet mérnökei, amelynek hivatása volna, hogy a tenger mélységének kincseit gazdasági szem-

pontból a helyszínen megvizsgálhassák. A vizalatti laboratóriumot a legmodernebb felszereléssel látják el, teljes film felvevő és kidolgozó készüléket is szerelnek fel benne, valamint nagyerősségű reflektorokat, mikor óriási sávban világítsák be a tenger mélységeit a felvevőgépek számára.

Franchet d'Esperey marsall előadása

D'Esperey marsall, Franciaország dicső nevű hadvezére Bucarestben Sándor királyról tartott előadást.

Véres rózsák

— Detektívregény —

25

— Van arról tudomása, hogy a nagybátyjának ellenségei voltak?

— Nem. Bizonyos vagyok benne, hogy egyáltalán nem voltak ellenségei.

Valaki megszólalt:

— Téved uram! A nagybácsijának igen is voltak ellenségei.

Mindenki a különös orrhang irányába fordult.

Szélesvállu, vörösesszőke férfi állott a küszöbön.

Nesztelenül csukta be maga mögött az ajtót. Hallotta a fiatalember utolsó mondatát és abba kapcsolódott bele. A jövevény jó ruhát hordott de vásári eleganciával öltözködött. Látszott rajta, hogy finom ing, jó szabású cipője és halványkrém színű kesztyűje a legjobb üzletből való. Feltűnő széles válla, katonás járása és nagy kezei mégis a rendőrség folyosójára emlékeztették a szemlélőt.

— Hozta Isten, Lodés! — köszöntötte először a főnök.

Több, vagy kevesebb rokonszenvvel mindenki kezét nyújtotta az érkezőnek, aki minden bevezetés nélkül tovább folytatja észrevételeit. Sajátságos éneklo orrhangjára különösképpen figyeltek a jelenlevők.

— Ismétlem Chalonnat ur, a bácsijának igenis voltak ádáz ellenségei, akik fájdalom, be is bizonyították, hogy milyen veszedelmesek...

— Mondjon el mindent!

Pár héttel ezelőtt a megboldogult felhívott telefonon. Arra kért, szervezzék nála egy diszkrét és megbízható védőrséget. Enn azonnal megjelentem itt a lakásán mire ő fantasztikus dolgokat mesélt. Két színes ember jelent meg előtte és egy afrikai szekta nevében visszakövetelt két bálványt és néhány csecsebecsét, amit a tudós állítólag egy afrikai szent templomból emelt el. — Chalonnat megtagadta az ereklyék kiszolgáltatását, mire a négerek a "Vudu" bosszújával fenyegették meg. Ezt a bosszút részletesen leírta nekem.

— Mondja el kérem, nekünk is részletesen.

— Ezek a varázslók, ha haragusznak valakire, rendkívül veszélyesek tudnak lenni. Nem ismerek akadályt térben és időben. Csodálatos dolgokra képesek. A megboldogult el is mesélt nekem egy-két rendkívüli történetet, de bevallom, ezekben nem nagyon hittem. Annyi bizonyos, hogy Chalonnat ur, aki mint felfedező egyike volt a legbátrabbaknak és ezer veszéllyel szállt szembe, valahogy összeomlott ezektől a fenyegetésektől. Magam tulzottnak tartottam beteges aggodalmát, de kíváncságára mégis megszervezttem a védőrséget.

— Hogyan?

— Az utcáról csak nehezen lehet behatolni a lakásba. A földszinti ablakokat ráccsal látták el, az ajtók áttörhetetlenek. A kert vizont nem lehet jól elzárni. Könnyen megközelíthető a szomszédos kertekből. Azt tanácsoltam tehát megbízottnak, hogy elsősorban kertre néző dolgozószobájának ablakait lássa el betörésmentes redőnyökkel és mindenestre cseréltesse le az ajtózárt. Két megbízható, erőteljes féltmet nem ismerő embert rendeltem ki személyes őrizetére. Az egyik a ház előtt járt és alá, a másik kísérté, ha a városba ment.

— Meddig tartott ez az őrizet?

— Tegnapelőttig. Az embereim a legdiszkrétebben végezték dolgukat, de a tárt mégis idegesítette, hogy valaki állandóan a nyomában jár, mint az árnyéka.

(Folyt. köv.)

4 oldal

"ERDELYI MAGYARSAĞ"

1936 május 17.

Tovább dagad az Új Magyarország hitlerista botrányának ügye

Letartóztatták a levelek állítólagos hamisítóját

Budapest, május 15.

A magyar parlamentben pár nappal ezelőtt leleplezett hitlerista kapcsolatok körül támadt botrány egyre szélesebb hullámot vetnek. Tegnap éjszaka a parlament ülésén Kertész Miklós szociáldemokrata képviselő parlamenti bizottság kiküldetését kérte az Új Magyarország hitlerista kapcsolatainak leleplezésére. Hangoztatta, hogy az a két levél, amelyeknek fényképmásolatát a parlamentben bemutatták, valódiak. Kijelentette, hogy előbb Barasits Imrét, az Új Magyarország közgazdasági szerkesztőjét akarták rábírní arra, hogy a hamisítást magára vállalja, később azonban egy Nagy István nevű ember jelentkezett, aki magára vállalt mindent.

Ekkor Makkay János kormánypárti képviselő az Új Magyarország munkatársa

emlékedett szövegre és bejelentette, hogy a rendőrség már le is tartóztatta a levelek hamisítóját. Maga is hozzájárulna a parlamenti bizottság kiküldetéséhez, ha ezt nem a szociáldemokraták indítványozzák.

Rajniš Ferenc is felszólalt és megnevezte a letartóztatott "hamisítót". Schmidt Lászlónak hívják, akit Györky szociáldemokrata képviselő ruhájában tartóztattak le, aki igen jó viszonyban van Györkyvel. — Nemrég még nyomorgott, de pár nap óta — mondotta Rajniš — elegánsan kiöltözve látták.

Györky a parlament ülésén nem volt jelen, amikor Rajniš kijelentéseiről értesült, nyilatkozott és kijelentette, hogy Rajniš állításai nem fedik a valóságot és azokra a képviselőház legközelebbi ülésén válaszolni fog.

„Kövessen el harakirit a volt miniszterelnök”

Japán képviselő megdöbbenő felszólalása a parlamentben

Tokió, május 15.

Mély megrendülést keltett az a felszólalás, amit Mayaga független képviselő mondott el tegnap a japán parlamentben. A képviselő azt követelte, hogy Okada volt miniszterelnök kövessen el azonnal harakirit. Szavait azzal indokolta a képviselő, hogy Okada miniszterelnök volt az oka a nemrég lejártszódott véres katonai zendülésnek, te-

hát viselnie kell a következményeket és azonnal öngyilkosságot kell elkövetnie.

A felszólalás érthető megdöbbenést keltett a parlamentben. A képviselőház elnöke azonnal az emelvényre lépett és kérte, vonja vissza vádjait a volt miniszterelnök ellen. Mayaga erre nem volt hajlandó és ezért a parlament határozatilag kizárta a további vitákban való részvételből.

Még mindig nincs döntés a gabona-értékesítés új rendszeréről

A kormány nem ejtette el a gabona-monopólium tervét Három-négy cég monopóliuma a gabonakivitel

Bucuresti, május 15.

A földművelésügyi minisztérium köréből kiszivárgott hírek szerint a kormány be akarja vezetni a buzamonopóliumot. — Negura alminiszter ugyan korábban mondja a buzamonopólium bevezetéséről megjelent híreket, de ugyanakkor elismeri, hogy értekezletre hívják össze a mezőgazdák és az exportőrök képviselőit az idei gabona értékesítés feltételeinek megvitatására. Az alminiszter szerint szó lehet a tavaly alkalmazott rendszer megtartásáról.

A hivatalos megnyugtató ellenére gabonakereskedelmi körökben szívesen tartja magát a gabonamonopólium híre.

Lehetségesnek tartják, hogy nyíltan nem lesz monopólium, de majdnem biztos, hogy a buza belföldi kereskedelmét és exportját a kormány az ezzel foglalkozó állami intézmények kezébe akarja összpontosítani. Gabona kereskedői körökben arra hivatkoznak, hogy tulajdonképpen eddig is monopólium volt a gabonakereskedés, amióta a Szövetkezeti Központ végzi az állam nevében a bevásárlásokat és diktálja az árakat.

Az exportkereskedők is majdnem egykedvűen fogadták a buzamonopólium híreit és arra mutatnak rá, hogy a gabonakivitel eddig is 3-4 cég kizár-

ólagos joga volt,

amelyek csak spanyolfalként használták fel a szövetkezetet és a szövetkezetek mögött álló politikai körök befolyása révén senkit sem engedtek közel ehhez a nagy üzletághoz. Különben is a még dolgozó exportőrök

kivétel nélkül veszteséggel zárták le tavalyi mérlegüket, mert nem kapták meg a kiviteli prémiumokat, amelyek bekalkulálásával a gabonát megvásárolták és kivitték az országból.

A gabonaértékesítési akció tehát tönkretette a kereskedőket, az exportőröket, a malomokat és súlyosan megterhelte a fogyasztókat. Újabb adatok azt mutatják pedig, hogy a gazdák is ráfizettek a gabona értékesítésre. A gazdák telve vannak tavalyi buzával és rövidesen már itt az új termés. A külföldi piacon megszűnt a hadivásárlás, azonkívül pedig a lejárválása is lehetetlennek teszi a román gabona értékesítését idegenben. A belföldi fogyasztás szükségleteitől eltekintve, a meglévő buzakészleteket 10-15 ezer vagonra becsülik és a gazdák most már kínálják a búzát, de nincs rá vevő. A fővárosban, ahol a háborús export konjunktúra idején 50 ezer lejt is fizettek egy vagon búzáért, most 40-44 ezer lejt kínálják a búzát.

Elmarad a Maniu-ubi cum alba-iuliai ünneplése

Bucuresti, május 15.

Dinu Bratianu lapja, a Raza azt írja, hogy Maniu Gyula 30 éves politikai működésének megünneplése elmarad. Eredetileg arról volt szó, hogy a nemzeti parasztpárt június 2-án Alba-Iulián rendezi meg a nagy szabású ünnepséget, amiről azonban most letettek.

Autókatasztrófa Craiova mellett

Craiova, május 15.

A város határában megdöbbenő karambol történt. Egy személyvonat összeütközött egy utasokkal telt autobusszal. A szükséges jelentés szerint egy ezredes, egy hadnagy és két másik utas és a jegyzékek életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

A katasztrófát a pályáról gondatlansága okozta, mert nem eresztette le a sorompót.

Kettős családi tragédia Párisban

Páris, május 15.

Megdöbbenő tragédia történt Páris egyik munkásnegyedében. André Rebpurs nevű munkás, mikor lakásába hazatért, legnagyobb meglepetésére azt vette észre, hogy felesége és kisleánya nincsenek otthon. Mivelhogy reggelig sem kerültek elő, a rendőrséghez fordult és személyesen is kutatni kezdtek az eltűnt asszonyt és a kisleányt. A felfedezés, amit az egyik rendőrtiszt tett, megdöbbenő volt. A lakás melletti elhagyott kútnál gyermekét magához szorítva megtalálták az asszony holttestét. Az eddigi megállapítások szerint a szerencsétlen asszony valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követhette el végzetes tettet.

Időjárás

Mérsékelt északi, északkeleti szél. Az éjjeli lehűlés kissé fokozódik. A délelőtti felmelegedés erősebb lesz.

Ez a reklám!
Egy fényképezőgép 225 lei
6x9 és 4 1/2 x 6 cm. azaz kettős képméretre.
Garantált minőség!
Egy tekercs papírfilm 8 fejtételes kidolgozással és 8 képpel együtt csak 45 lei

Oradea Str. Episcopiei Ciorogari Nr. 1
Használja ki ezen rövid ideig tartó reklám-
akciót!

Elmaradt a cirkuszi előadás a nagy vihar miatt

Oradea, május 15.

Néhány nap óta vendégszerepel Oradeán a Kratelj cirkusz. A cirkusz nagyszíri mutatványokkal szórakoztatja a közönséget és fokozottabb érdeklődést érdemel meg.

Csütörtök este a város felett átvonult vihar

elszakította a cirkusz ponyváját. Szerencsére a cirkuszban ebben az időben senkinek sem tartózkodott és sebesülés nem történt. Az esti előadás azonban elmaradt.

Péntek délelőtt rendbehozták a cirkusz tetőzetét és az esti előadást már megtartották.

5 oldal "ERDELYI MAGYARSÁG"
1936 május 17.

Elhangzottak a perbeszédék a sinaiai perben

Két évig terjedő büntetést kért az ügyész

Brasovból jelentik: Nagy érdeklődés mellett folyt a brasovi hadbírószék előtt a sinaiai incidensek miatt letartóztatott és vád alá helyezett diákok perének tárgyalása. A tegnapi reggeli tárgyaláson kinos incidens történt: Budisteanu védő kérésére ugyanis kiutasították a teremből a Dimineata című fővárosi lap tudósítóját. A kiutasításra az adott okot, hogy a Dimineata azt írta, hogy Cantacuzino diákok rendőrileg kellett eltávolítani a teremből, ami pedig nem történt meg, csak arról volt szó, — hogy Cantacuzino diákok felszólították, hogy hagyja el a tárgyaló helyiséget, aminek az eleget is tett. A bíróság ezután rövid tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette, hogy a 29. szakasz értelmében kitiltja a Dimineata tudósítóját a további tárgyalásokról.

Ezután Raica Horia őrnagy királyi

ügyész tartotta meg vádbeszédét. Büntetett feldicsérese miatt vont a felelősségre a vádlottakat és a Marzescu törvény 9. és 11. szakasza értelmében 6 hónaptól két évig terjedő büntetést kért. Kérte azonkívül az ügyész, hogy a tíz vádlott fizessen összesen 30 ezer lei kártérítést az államnak.

A vádbeszéd után Vasile Marin ügyvéd védőbeszéde következett, aki felolvasta Vaida egyik lasiban megtartott beszédét, amelyből azt idézte, hogy Duca meggyilkolásának értelmi szerzője nem más, mint Iamandi miniszter. Kijelenti ezután a védő, hogy a sinaiai incidenseket megrendezett do lognak tartja, amit egyes politikai körök követtek el, hogy a diákságot ezzel kompromittálják.

Hasonló értelemben szólaltak fel a többi védők is. Lapzártáig az ítéletet még nem hirdették ki.

Semmitőszéki ügyész lesz dr Fildan Emil oradeai táblai főügyész?

Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb bírói tanács tovább folytatta ülésezéseit. A megüresedett négy semmitőszéki bírói tisztségre Capatină, Liciu és Ioanid semmitőszéki ügyészeket és Lerescu Aurel bucurestii táblaelnököt jelölték. A semmitőszéki ügyészi tisztségekre a legfőbb bírói tanács kilenc jelöltet választott ki. A három aradeai jelölt: Ulvianu cluji táblai szekcio-

elnök, dr Fildan Emil oradeai táblai főügyész és dr Sovrea Valer timisoarai táblai főügyész, volt oradeai vezetőügyész. Tekintettel azonban arra, hogy dr Fildan Emil csak második helyen van jelölve, kinevezése nem látszik valószínűnek. Mindenesetre már maga a jelölés ténye is az oradeai táblai főügyész működésének és érdemeinek elismerését jelenti.

Mosoiu Tiberiu lesz Lepedatu kultusz- miniszter utódja

Bucurestiből jelentik: A fővárosi Gazeta megismétli a hírt, hogy Lepedatu miniszter lemond tárcájáról. A miniszter egy Bécs közelében levő szanatoriumban üdül hetek óta s bár lemondásának hírére onnan megcáfolta, a lap értesülése szerint mégis mind többet beszélnek arról, ki veszi át tárcáját. Politikai körökben ugyanis biztosra veszik, hogy Tatarescu miniszterelnök — a mennyiben őszig uralmon marad — átszer-vezi kormányát.

Ezt a hírt egyébként az Epoca is megerősíti azzal, hogy az átszervezés a Tatarescu miniszterelnök személyébe vetett bizalom újabb megnyilvánulása lesz és így még a nemzeti-parasztpárt május 31-i bucurestii nagygyűlése előtt fog bekövetkezni, hogy lehűtsék a vérmes várakozásokat.

A Gazeta értesülése szerint Lepedatu miniszter valóban beteg és szívbaja folytán az orvosok kimélni szeretnék minden munkától.

Ezért történt, hogy Tatarescu miniszterelnöknek és az oradeai liberálistárpárti politikusoknak hallgatolagos beleegyezésével Pop Valer dr igazságügyminiszter vette át az oradeai tagozatok vezetését, bár az elnöki tisztség és ez a munka Lepedatu részére volt fenntartva. Sibiuiban, Oradeán és Brasovban azonban a személycseré némi ellenállással találkozott, miután ezeken a helyeken — írja a Gazeta — a görög keleti ortodoxok erősebbek s nem jó szemmel nézik, hogy a görög katolikus románok világi elnöke kerül a párt legfontosabb bizalmi helyére.

A lap azzal végzi feltűnést keltő híradását, hogy az aradeai görög keleti liberálistárpárti képviselők már megmozdultak és közölték Tatarescuval, hogy Tiberiu Mosoiu egyetemi tanárt, a parlament alelnökét látnák legszívesebben a megüresedő kultuszminiszteri tárca élén.

Vasárnap: Crisana-Gloria

Vasárnapra három A divíziós mérkőzést sorsoltak ki és pedig: Timisoarán: Juventus-Chinezul, ez a mérkőzés azonban elmarad, mivel a bucurestiek nem tudják pótolni Creteanut, a válogatott kapust, aki a görögök ellen véd. A másik mérkőzés a Clujra kisorsolt Universitatea-Victoria is elmarad, mivel a Victoria bal halfját Munteanul szintén elszólitotta a válogatott bizottság. Így tehát csak nálunk lesz vasárnap

bajnoki mérkőzés, a Crisana-Gloria, ami igazán szép sportot fog nyújtani, mivel két formája tetőpontján álló csapat küzdelmét fogjuk látni. A Crisana szokott összeállításban startol amely a következő: Illés, Zaborszki, Szabó, Pinte, Fanescu, Szőke, Nagy, Boksa, Lengher, Barátki, Cionca. A múlt hetekben betegeskedő Cionca most újból elfoglalja helyét a balszálon.

— A 10-ik sorsjáték 3-ik osztályának főbb húzási eredményei: 1 millió leit nyert: 8840. 500.00 leit: 38550. 200.000 eit 32391. 100 ezer eit nyertek: 25902, 35809. 50 ezer leit nyertek: 45111, 63153, 4357, 55535 sz. sorjegyek. Végzódások: 22, 42, 52.

Anexa: 1 millió leit nyert: 164313. sz. sorsjegy. 250 ezer leit 297.791. 100 ezer leit: 266.067, 294.785. 50 ezer leit nyert: 162.614 182.436. 282.359.

Végzódások: 070, 183, 226, 239, 268, 304, 361, 453, 703, 741.

Mozgósínházak műsora

Apolló: A vágy.

Heyman: En voltam Jack Mortimer.

Ombia: Esményi férj.

APRÓHIRDETÉSEK

Allandó olvasóink használják fel a hirdetési tombola szelvényeket!

POSTA

Róna fényképésznél

Str. Alexandri 4.

rövid ideig nagy árengedmény!

6 drb, művészlap, ugyanaz, ami a kirakataimban látható, csak 80 lei

Saját hentesüzletem van, csak egy hűséges kis feleség hiányzik, 24 éves szerény komoly üzleti érzékkel megáldott kislányt vennék feleségül, kinek hozománya van. — Jelige. Becsületes, komoly. 4878

Féltárva jeligére levél van a kiadóban.

ALLÁS

Jó megjelenésű intelligens asvizitőr felvétetik jó jövedelemmel. Cim a kiadóhivatalban.

Keresetetik keresztény uriházhoz nagyon tiszta, türelmes, szerény nő házi dolgozóra. Megbecsüljük. Ugyanoda, gyors, ügyes tiszta leány, iparágat is tanulhat. — Cim kapható: Patria könyvkereskedésben, Bul, Regele Ferdinand.

Fodrász segéd, onduláló és manikűrös leány felvétetik. Zemplényi, Piata Unir. 4835

Munkáslányok, akik dobozt borítani tudnak, felvétetnek. Str. Gen. Negulescu 30. (Granaria). 4879

Tűzőnő azonnali belépésre felvétetik. Gelber, Str. Avram Jancu 2. 4885

Jó munkás borbély segéd azonnalra felvétetik. Prop, Rosiorilor 11. 4882

Szöllő munkához értő mindenest, aszszonyt felveszek. Démus, Calea Resrantilor. 4883

VÉTEL-ELADÁS

Piata Bisericii 2 házhely nagyor olcsón eladó. Érdeklődni Str. Anonima 1. Weinbergernél. 4875

Komplett gyermekágy eladó. Strada Millerand 2 kapu alatt bara. 4848

Kerti növények, pálmák, olcsón eladók. Cim a kiadóban. 4842

Vendéglő berendezéssel azonnal olcsón átadó. Str. Franceza 14. 4877

Teljesen jókarban női ruhák és cipők eladók. Cim a kiadóban 4939

PASZTOR-NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

6 oldal

1936 május 17.